

Julinak, akik boldog szerelmesekként kerültek egybe, szétszakadását. Az író (s vele együtt az olvasó) nyomról-nyomra haladva, keresi, kutatja, hol történt az első s aztán az utána következő lazulás, repedés két embert szorosan összekötő kapcsolatok kötőanyagában? S a mai életet jellemző problémáknak egész sorát ismerteti meg az író, az imént már említett együttélésen kívül. Juli múltból hozott hamis illúziói a házasságról, Béla munkás hétköznapijai, melyek a fejbűbjáig elborítják s későn veszi észre magát. Juli munkavállalása és önállósulása a családon belül, stb. Mindegyik probléma a legégetőbb kérdéseket rejtí magában, s ezeknek magasszintű írói ábrázolását adja Fekete Gyula a regényben, mely a legszélesebb olvasóközönség érdeklődésére számíthat.

De nemcsak a problémák teszik maivá ezt a regényt. Mai az alakok mozgása, vérmérséklete és nem utolsó sorban látásuk és beszédük frissessége.

Szabó József

Granasztói Pál

VALLOMÁS ÉS BŰCSŰ

Magvető, 415 old. 24,50 Ft (Törzsanyag)

A könyv — mint a címe is mutatja — önéletrajz. Nem regény, nem is esszé, nem is szaktudományos mű, hanem az író életének elbeszélése, amelyben a szépírói részek építészeti problémák esszé-szerű fejtegetéseivel keverednek. Granasztói Pál könyve szűkségképpen rajza annak a társadalmi rétegnek, amelyből a szerző maga is elindult: a Horthy-korszak középosztályának. Ennek ábrázolása mellett megjelenik a könyvben a művészvilág is, amelynek a szerző, mint építész, illetve mint építészeti-író, ugyancsak szereplője. A hazai szereplők majdnem valamennyien alnéven szerepelnek a könyvben.

A társadalmi háttér leírása szolgáltatja a könyv nagyobbik felét, e tekintetben sok újat és jelentőset nem kapunk. Másrészt bizonyos építészeti kérdések fölötti elmélkedések változtatják egymást, ezeknek súlya és aránya sikerült. Mind a társadalmi, mind az egyéni élet ábrázolása mentes a nagy ellentmondásoktól, megdöbbenő színekkel és szuggesztivitással ezért nem is találkozunk.

Granasztói sem nem szépíró, sem nem csak építész, hanem olyan építészeti-író, aki világosan, artisztikusan ad elő építészeti kérdésekről. Voltaképpen maga is így látja önmagát. Több észrevételével lehetne vitába szállni s ez a vita minden esetben termékeny lenne, mert az alapok, amiket Granasztói ehhez a beszélgetéshez nyújt, maguk is ösztönzőek.

Az építészeti-író valóban hasznos szolgálatot tehet a magyar olvasóközönségnek. Erre eddigi cikkein, tanulmányain és könyvéin kívül a Vallomás és bűcsű olyan részletei is predestinálják, amilyen az angliai építész-kongresszusról szóló beszámoló (285—294. l.). Vagy mint — a 374—381. lapon olvasható — s minden érdekelte fél és fórum által megszívlelésre méltó fejtegetése arról, hogy adott viszonyaink között hogyan lenne legésszerűbben, leggazdaságosabban és legszociálisabban megoldható a lakáskérdés, úgy, hogy a lakónak is köze legyen a lakáshoz, amelybe beköltözik. Fedél mellett otthont is jelentsen, ennek biztonságát és örömet is adja meg neki. Az építészet ne kösse gúzsba az ember életét, ne akarja eleve meghatározni az otthoni tevékenység minden részletét változtathatatlanul épített formákkal és berendezéssel. Elégdjék meg azzal, hogy „társtervezője” az életnek.

Szij Rezső

Suetonius

CAESAROK ÉLETE

Európa, 365 old. 41 Ft (Ajánlott)

A görög és a latin antikvitás irodalmában is megvolt az összefüggéseket, történelmi folyamatokat feltáró történetírás mellett a történelmi életrajzok kevésbé igényes, de a kor világába mélyen bevilágító műfaja. Rómában Suetonius ennek a műfajnak legnagyobb mestere. Az I. század utolsó és a II. század első évtizedeiben élt, egy katonai tribúnus fia volt, aki hátat fordítva a közéleti karriernek történelmi kutatásokra adta életét.

Ez a műve, amely Caesarot Domitianusig a principatus kora uralkodóit mutatja be, semmiképpen sem nevezhető e közel másfél század történetének. Életrajzaiban, portréiban csak az uralkodók személye érdeklí, s az már a korból következik, hogy műve elsősorban másfél évszázad botránykrónikája. Traianus és Hadrianus uralkodásának évtizedeiből, a római birodalom fénykorából tekint vissza a megelőző korszakra; s nem az államszervezés, a katonai história, a kulturális élet tényeit teszi mérlegre, hanem az uralkodók sorsát, jellemét. Felhasználja a levéltárak, állami okiratok anyagát éppúgy, mint a pletykákat, gúnyiratokat, családi hagyományokat. Mintha csak azt akarná illusztrálni, hogyan teszi hőseit a hatalom szadista gyilkossá, aljas kéjencé, vagy legalábbis örültté. Olykor szinte verszagúakká válnak könyvének lapjai; az aljasság, embertelenség, erkölcstelenség áradata borítja el az olvasót. Caesarról megírja, hogy minden asszony férje